

Jeg synes ærlig talt, det kræves, at de får et svar, således at de ved, hvad der vil ske i denne sag. Men vil ministeren sige noget på nuværende tidspunkt om, hvorvidt der bliver en undersøgelse?

Justitsministeren (Bjørn Westh):

Det er rigtigt, at det bl.a. drejede sig om Rigsadvokatens afgørelse om forældelse. Forældelsesfristen er jo fastlagt i lovgivningen, så man kan sådan set se i lovgivningen, hvad forældelsesreglerne siger.

Derudover har der været en diskussion af, om der er kommet nye oplysninger frem, der kan belyse sagen på en anden måde. Jeg mener sådan set, det er rigtigt, at jeg tager det møde med støttegruppen, der har rejst spørgsmålet over for mig, inden jeg mere detaljeret besvarer spørgsmålet. Men vi er som sagt så tæt på afslutningen af gennemgangen, at der er berammet et møde i næste uge.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Anden næstformand (Henning Grove):

Som tidligere meddelt udsættes det som nr. 12 opførte spørgsmål, nr. S 774, efter aftale med spørgeren til næste spørgetid. Spørgsmålet lyder således:

Spm. nr. S 774

12) Til undervisningsministeren (6/12 96) af:

Frank Dahlgaard (KF)

»Hvilke holdepunkter har ministeren for sine udtalelser om, at der siden gennemførelsen af den internationale læseundersøgelse i 1991 er sket forbedringer af danske skolebørns læsefærdigheder?«

Skriftlig begrundelse

Under forespørgselsdebatten den 29. november 1996 om folkeskolens kvalitet (F 20) gav ministeren udtryk for ærgrelse over, at man stadig i debatten trækker de dårlige danske resultater fra den internationale læseundersøgelse frem. Der er nemlig ifølge ministeren sket meget positivt siden. Blandt andet er der taget en række

initiativer, der vil forbedre skolebørns læsefærdigheder. Imidlertid viser en ny læseundersøgelse foretaget af Danmarks Pædagogiske Institut, at børnene i 10 hovedstadskommuner ikke er blevet bedre til at læse siden den internationale undersøgelse fra 1991. De er tværtimod blevet dårligere. Som det fremgår af Undervisningsministeriets eget Nyhedsbrev nr. 19 (2. december 1996), viser de generelle prøveresultater af den nye læseundersøgelse i hovedstadsområdet, at »der bliver stadig færre dygtige læsere og flere svage«.

Bortfaldet spørgsmål

Anden næstformand (Henning Grove):

Spørgsmål nr. S 772, der er stillet til statsministeren af fru Anni Svanholt, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålet, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 772

13) Til statsministeren (6/12 96) af:

Anni Svanholt (SF):

»Hvad er baggrunden for, at statsministeren endnu ikke har udpeget en ny forkvinde for Det Internationale Ligestillingsudvalg, og hvornår agter statsministeren at foretage udpegningen?«

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 61:

Forslag til folketingsbeslutning om nedlæggelse af amtskommunerne.

Af Aage Brusgaard (FP) og Pia Kjærsgaard (DF) m.fl.

(Fremsat 14/11 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Der er noget nyt ved det beslutningsforslag, som vi behandler i dag. Det er ikke indholdet, men den kendsgerning, at denne gang har

Fremskridtspartiet og Dansk Folkeparti fundet sammen, og det er da også i sig selv lidt af en begivenhed.

Det, som jeg derudover godt vil sige om selve indholdet, er, at det fremgår af bemærkningerne til forslaget, at amtskommunerne er hovedårsagen eller måske ligefrem den store stygge ulv, når det drejer sig om overadministration, ineffektivitet, unødvendige udgifter og sagsbehandling, der foregår meget langt fra borgerne.

Der henvises så til, at amtskommunernes varetagelse af bl.a. distriktspsykiatrien og sygehusopgaven efter forslagsstillernes opfattelse er meget utilfredsstillende.

Om det kan man vel egentlig kun sige, at alt det her har vi hørt en del gange før. Forslagsstillerne har også flere gange tidligere været fremme i forskellige anledninger med nogle tilsvarende tanker, og i samlingen 1994-95 fremsatte også Det Konservative Folkeparti, som de fleste sikkert vil huske, et beslutningsforslag om, at de tre offentlige forvaltningsled skulle indskrænkes til to, og det blev meget grundigt debatteret her i Tinget.

Hvad endte den forhandling så med? Den endte som bekendt med, at Kommunaludvalget afgav en beretning over Det Konservative Folkepartis beslutningsforslag. Det fremgik af den, at udvalget opfordrede regeringen til, når arbejdet med en hovedstadsreform var færdiggjort, at nedsætte en bredt sammensat opgavekommission med henblik på at vurdere, om de opgaver, der nu engang skal løses i et velfærds-samfund som vores, også var rimeligt fordelt mellem stat, amter og kommuner.

Til det kan jeg kun sige, at regeringen jo har fulgt den opfordring. Regeringen har i september i år nedsat Opgavekommissionen, der har fået den meget præcise opgave at vurdere, om alting nu også er anbragt det rette sted. Det vil sige helt uhildet at prøve at se på, om man kan flytte en opgave, der i dag ligger i staten, længe- re ud, altså decentralisere, eller om der er opgaver, der i dag ligger decentralt, og som ikke løses godt nok, som bedre kunne løses af staten, altså en meget åben vurdering.

Når jeg godt vil sige det, er det for at understrege, at alle de politiske partier og de kommunale parter sidder med i kommissionen. Der er med andre ord tale om en meget bredt sammensat kommission, sådan som man også ønskede det i den beretning, der blev afgivet.

Der er en ting, det er lidt vigtigt at pege på under debatten i dag, og det er, at partierne,

også de, der er forslagsstillere her i dag, fik lejlighed til at udtale sig om kommissoriet for Opgavekommissionen, inden den blev nedsat.

Jeg mener dermed også at kunne fastslå, at nedsættelsen af kommissionen er sket efter et grundigt forarbejde, og jeg understreger i enighed. Der er også tale om, at alle partier er repræsenteret i opgavekommissionen, så på den baggrund er det ærlig talt en lille smule overraskende, at man her, jeg ved ikke, om jeg skal sige midt i vadestedet, men i hvert fald på vej ud i vadestedet, pludselig vil give sig til at gribe ind i det arbejde, man har efterlyst så længe.

Min pointe er, at vi nu skal få Opgavekommissionen til at lave sit meget store kulegravningsarbejde og lade den have fred og ro til at få stillet de forslag, som man nu kan enes om. Jeg tror også, der vil blive stillet en del forslag, som man ikke kan enes om, hvor nogle mener det ene og nogle det andet. Men det vil så vise sig at være et godt beslutningsgrundlag for os her i Folketinget, når vi når så langt.

Jeg vil kort sagt godt advare imod, at man nu pludselig begynder at gribe ind i det udvalgsarbejde, som en meget bred kreds af partier i Folketinget så heftigt har ønsket sig.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil godt sige tak for indenrigsministerens indlæg, og den opgavekommission, som indenrigsministeren nævner, er vi nok klar over eksisterer, men den er nok som så mange andre kommissioner en mølpose. Vi så, hvordan fordelingen inden for København blev. Det faldt fuldstændigt til jorden, da der kom noget konkret om, at der skulle være en anden inddeling af København.

Det, der egentlig fik mig til at tage ordet, var, at indenrigsministeren nævnte, at det, vi har skrevet i bemærkningerne om sygehusenes problem, har hun hørt før, og derfor vil jeg godt lige citere fra Jyllands-Posten, at mangel på kvalitet i den danske sygesektor er en af årsagerne til, at danskerne dør i stadig yngre alder. I løbet af et årti er Danmark røget fra toppen af listen over gennemsnitlig levealder helt ned på en tyvendeplads sammenlignet med en række andre vestlige lande. Amterne sidder hver især og forsøger at trække patienterne til sig. Det handler simpelt hen om penge og amtsgrænserne frem for patienternes tarv osv.

Det er altså ikke bare en påstand, vi har. Det er sådan almen viden, og her er det så f.eks. en overlæge, Jens Overgaard, der udtaler det.

Det er jo aldrig blevet dementeret af ministeren, at det er amternes skyld, vi har kaos på sygehusområdet.

Frederik Nørgaard (S):

Jeg skal gøre mit indlæg her rimeligt kort også set ud fra, at det er anden gang i denne valgperiode, at vi behandler et sådant forslag. Tidligere blev det fremsat af Fremskridtspartiet; i dag er Dansk Folkeparti medforlagsstiller.

Dengang i marts 1995 behandlede vi samtidig beslutningsforslag nr. B 61 fremsat af Det Konservative Folkeparti. Da var der en lang drøftelse her i salen, hvor partierne gav udtryk for deres holdninger, og efterfølgende gik forslagene videre til Kommunaludvalget.

Det resulterede i, at udvalget efter at have arbejdet med forslaget i nogle møder afgav beretning. Og i den beretning opfordrede udvalget regeringen til at nedsætte en bredt sammensat kommission, som fik til opgave at vurdere, om den nuværende opgavefordeling mellem stat, amt og kommune er den mest hensigtsmæssige, og hvis ikke så komme med forslag om en ændret opgavefordeling. Det skulle så ske, når arbejdet med hovedstadsreformen var færdiggjort.

Efterfølgende skulle det så vise sig, at det ikke var muligt at samle et politisk flertal for hovedstadsreformen. Det er vi mange der beklager, men regeringen har så nedsat en kommission, som har fået til opgave at vurdere den nuværende opgavefordeling samt overveje ændringer heri.

Efter kommissoriet skal arbejdet sluttes med udgangen af 1998, og vi mener i Socialdemokratiet, at vi skal afvente kommissionens arbejde og kan derfor naturligvis ikke støtte forslaget.

Hans Christian Schmidt (V):

Da vores ordfører på dette beslutningsforslag ikke kan være til stede, har jeg lovet at læse følgende op:

Da forslagsstillerne er bekendt med, at der er nedsat en opgavekommission, der har til opgave at vurdere for hele landet, om den nuværende opgavefordeling mellem stat, amt og kommune er den rigtige, samt overveje eventuelle ændringer, er det for os et dårligt valgt tidspunkt af Dansk Folkeparti, at det fremsætter dette beslutningsforslag på nuværende tidspunkt.

Opgavekommissionen er i gang med sit arbejde, hvor alle partier deltager, også Dansk Folkeparti. Venstre støttede kommissionsoprettelsen, da vi mener og mente, at der er brug for en undersøgelse af, hvor opgaverne løses bedst, og at opgaverne skal løses så nær ved borgerne som overhovedet muligt.

Den vurdering af, hvor opgaverne løses bedst, skal basere sig på, at der ikke bliver et demokratisk underskud, således at det bliver embedsmændene og ikke de folkevalgte, der løser opgaverne. Hvis jeg skal komme med et eksempel, hvor det i høj grad er embedsmændene og kun i ringe grad de folkevalgte, der styrer tingene, kan jeg pege på Hovedstadens Sygehusfællesskab.

Venstre ønsker, at Opgavekommissionen får ro til sit arbejde, uden at vi her i Folketinget blander os i strukturen. Vi skal først være færdige med udvalgsarbejdet, før vi kan se på, hvor opgaverne bedst kan løses.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Man kan selvfølgelig nok sige, vi skal afvente en opgavekommissionsbetænkning, men på den anden side synes vi i Dansk Folkeparti, at det ikke kan være nogen skade til, at vi måske lige løfter låget for tingene allerede her i dag.

Jeg står her med et dokument, der er sendt rundt til alle partierne, tror jeg. Det er noget med, hvordan Venstre vil afbureaukratisere samfundet, og det, jeg specielt hæfter mig ved deri, som jeg godt vil spørge ordføreren om, er, at når vi nu taler om amternes nedlæggelse, er der opremset en lang række amtskommunale opgaver, man ønsker flyttet væk fra amterne, 8-10 punkter, og derudover kører man på noget med landzonekompetencen, som man vil have flyttet fra amterne til kommunerne.

Vil det så sige, at Venstres repræsentanter i Opgavekommissionen bidrager til, at man simpelt hen ud over de ting, der står her, også ser på alle amternes andre opgaver? Og hvis det viser sig, at disse opgaver kan løses af kommunerne eller af staten, vil Venstre da være indstillet på endelig at gå med til at få amterne nedlagt, så Danmark dermed kan overgå til to offentlige institutioner?

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

For Venstre er hele debatten, om man har to eller tre led, ikke det afgørende. Det altafgørende

de i den sag er, som altid når i hvert fald Venstre er med, hvad befolkningen er bedst tjent med.

Det, vi skal holde os for øje, er, hvad befolkningen er bedst tjent med, og det er helt logisk, at hvis der kan flyttes statsstyrelsesopgaver, og det tror jeg sagtens der kan, ud til amterne, og opgaver fra amterne ud til kommunerne, løses det på den måde, som vi altid har syntes er den bedste, nemlig i det yderste bæredygtige led.

Det vil sige, at man ikke skal tage opgaver fra amterne og lægge ind i styrelserne, for det er en helt forkert vej at gå, men man skal sørge for at tage amtsopgaver og lægge ud til kommunerne og lægge styrelsesopgaver ud til amterne.

Det kan så medføre, at der er flere styrelser eller i hvert fald en lang række af deres arbejdsopgaver i de statslige styrelser, der bliver overflødige. Og det er i grunden ikke så ringe endda. Det er en lykkelig begivenhed.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Nu er det jo en frivillig sag, når man står på Folketingets talerstol, om man vil besvare de spørgsmål, der bliver stillet. Jeg spurgte konkret Venstres ordfører, hr. Hans Christian Schmidt, om Venstre vil bidrage til, at vi skal flytte stort set alle eller en overvejende del af opgaverne fra amterne, og om man så vil være indstillet på, at man ad den vej nedlægger amtskommunerne.

Jeg vil godt sige som en konstaterende bemærkning til Venstre i dag, at problemet for Venstre er jo det, at Venstres folketingsgruppe er dybt splittet i spørgsmålet om, hvorvidt vi skal af med amterne. Det er noget, der er kendt af de fleste borgere i dette land.

Så vil jeg sige med hensyn til, hvad hr. Hans Christian Schmidt sagde om befolkningen, nemlig hvad der tjener den bedst, det vil Venstre være med til. Men hvis vi skal se på befolkningen, så tror jeg ikke, at amterne siger befolkningen ret meget. Er hr. Hans Christian Schmidt klar over, at et stort antal vælgere, når de stemmer til kommunalvalgene, lægger deres amtsstemmeseddel blank ned i stemmeurnen, fordi det ikke siger dem noget som helst? Man kan spørge folk på gaden: Hvad laver amterne? De ved det ganske enkelt ikke, og det er en by i Rusland for folk.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Jeg er glad for, at hr. Poul Nødgaard gør opmærksom på, at Venstres politik er kendt af

hvermand. Det har vi lært at leve med, det er vi meget glade ved.

Det andet, som jeg skal svare på, er i forhold til amterne, og der vil jeg bare sige: Nej, vi skal ikke have amterne nedlagt; vi skal have de statslige styrelser nedlagt. Jeg synes, det er meget bedre, at Dansk Folkeparti hjælper os andre med at få tyndet ud i de statslige styrelser og lagt opgaverne ud til amterne. Der ligger de bedst, dér ligger de tættest på borgerne, de af opgaverne, der ikke kan ligge helt ude i kommunerne.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Hr. Hans Christian Schmidt lagde i sit tidligere indlæg megen vægt på, hvad borgerne mente. Hvis vi kunne undvære det ene led, så var Venstre helt enig i det. Jeg vil lige gøre hr. Hans Christian Schmidt opmærksom på, at i alle de opinionsundersøgelser, hvor borgerne er blevet spurgt, har et meget, meget stort flertal sagt, at amterne kunne vi undvære. Så vi er i hvert fald på befolkningens side, hvis vi nedlægger amterne.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Det var jo fint, at vi fik den her lille ordduel med hr. Hans Christian Schmidt, for nu kom det jo så helt klart ud, at Venstre ikke ønsker amterne nedlagt. Man ønsker måske de statslige styrelser nedlagt og omstruktureret, og hvad ved jeg, men Venstre ønsker altså i tid og evighed at bevare stat, amter og kommuner.

Så vil jeg godt spørge om – når Venstre har så travlt med, at de gerne vil i regeringssamarbejde med Det Konservative Folkeparti – hvordan man egentlig vil klare det i en regering, når vi er vidende om i Dansk Folkeparti, at netop Det Konservative Folkeparti er stærkt optaget af, at Danmark skal overgå til to offentlige instanser. Jeg synes, det kunne være rart at få at vide: Hvordan vil man klare så vigtigt et spørgsmål i en regering? Jeg synes, det kan være det, der mere eller mindre kan få sådan en regering til at revne, inden den overhovedet ser dagens lys.

(Kort bemærkning).

Hans Christian Schmidt (V):

Til hr. Poul Nødgaard skal jeg sige, at jeg ikke skal forklare konservativ politik, det klarer de så udmærket selv, men jeg skal svare – og det er hr. Poul Nødgaard og Dansk Folkeparti nødt til

at vænne sig til – at et parti som Venstre, der er så dynamisk, så fremadrettet, så visionært, ikke kan stå og love noget i tid og evighed. Det gør vi ikke. Sådan er det. Så det kan godt være, at man på sigt engang måtte komme i en situation, og den tager vi som altid stilling til og vil gøre det på en lige så moden og dynamisk måde, som vi gør det i den her.

Til hr. Aage Brusgaard vil jeg sige, at jeg sagde, hvad der var godt for befolkningen. Det, jeg tror hr. Aage Brusgaard citerede, var, hvad befolkningen havde sagt i en afstemning eller sådan noget. Vi taler om, hvad der er godt for befolkningen, og det er jo ikke så mærkeligt, at befolkningen ikke har den store lyst til amterne, når amterne har så få opgaver. Amterne skal have nogle af statsstyrelsens opgaver. Det er godt for befolkningen, og det er også godt for både kommunerne og amterne.

Henriette Kjær (KF):

Det Konservative Folkeparti er enige i det principielle i forslaget, men da Opgavekommissionen nu er nedsat, som Det Konservative Folkeparti foreslog for ca. 2 år siden, så er det sagligt at afvente kommissionens betænkning, så selv om vi godt kan blive enige med Dansk Folkeparti og med Fremskridtspartiet i, at vi gerne vil have amterne nedlagt, så er det her jo mest et markeringsforslag.

Vi bliver jo nødt til at have de andre partier med, og det har vi respekt for, så vi afventer altså kommissionens arbejde.

Anni Svanholt (SF):

Det er jo nærmest en årligt tilbagevendende begivenhed, at Fremskridtspartiet – og nu også Dansk Folkeparti – fremsætter et forslag om amternes nedlæggelse.

Forslagene baserer sig jo ikke på en samlet saglig vurdering eller kritik af den nuværende opgavefordeling. Det er alene ud fra ideologiske holdninger, at Fremskridtspartiet igen og igen siger: Ned med amterne. Påstanden om, at der ikke er brug for tre niveauer i opgaveløsningen, afslører endvidere mangel på viden og indsigt, idet langt de fleste opgaver i dag kun varetages på to niveauer, ofte det kommunale og det amtskommunale. Kun relativt få opgaver kræver inddragelse af alle tre niveauer.

Konsekvenserne af dette beslutningsforslag er en centralisering af opgaverne med deraf større afstand mellem beslutningstagere og borgere, eller også medfører det fælleskommunale sel-

skaber eller andre selskabskonstruktioner som f.eks. Hovedstadens Sygehusfællesskab. Disse selskaber er lukkede systemer med et demokratisk underskud, og de indebærer en stor risiko for ansvarsforflygtigelse. Det er meget vanskeligt for befolkningen at følge med i, hvilke beslutninger der tages. Det er naturligvis helt afgørende for aktiv deltagelse i den demokratiske beslutningsproces, at beslutningerne er synlige.

Det påstås også her fra Fremskridtspartiets og Dansk Folkepartis side, at der vil kunne spares penge ved at nedlægge amterne – ja, Fremskridtspartiet prøver at bilde befolkningen ind, at de kan spare amtskatten på ca. 10 pct. Her undlader de behændigt at oplyse, at amtskatten betaler for driften af sygehuse, en lang række sociale institutioner og institutioner til handicappede, gymnasier, voksenundervisningscentre samt veje. Disse opgaver skal under alle omstændigheder løses og koster penge. Kun en meget lille del af udgifterne går til administration, og det er i høj grad et spørgsmål, om centralisering til staten vil medføre besparelser i denne administration.

I SF er vi overbeviste om, at der også i fremtiden vil være tre niveauer i den offentlige sektor: stat, amter og kommuner, men vi er naturligvis parat til at diskutere opgavefordelingen. Den diskussion skal tage sit udgangspunkt i kvaliteten i opgaveløsningen.

SF lægger afgørende vægt på, at eventuelle fremtidige ændringer resulterer i decentralisering og sikring af selvstændig skatteudskrivning og direkte folkevalgte råd. De kommunale råd virker på den lokale befolknings vegne med ansvar på valgdagen over for de lokale vælgere i løbende samspil med dem og for deres regning. Nærheden skaber en større folkelig medleven i beslutningsprocesserne, og det styrker folkestyret. Da man tilrettelagde opgavefordelingen i forbindelse med kommunalreformen i 1970, skete det ud fra nærhedsprincippet. De offentlige opgaver skal løses så tæt ved de berørte borgere som muligt, det er stadig et godt og gyldigt princip.

Den mest presserende opgave er efter SF's opfattelse at få gennemført hovedstadsreformen. Her er der et påtrængende behov for en bedre opgave- og byrdefordeling, men den blev jo desværre tabt på gulvet her i foråret. Tilbage står så hovedstaden, København, med mange uløste problemer, og det største problem er sygehusområdet, men nu blev der nedsat en

opgavekommission i maj, der jo har til opgave for hele landet at vurdere den nuværende opgavefordeling mellem stat, amter og kommuner samt overveje eventuelle ændringer heri, og Opgavekommissionen skal jo afslutte sit arbejde med udgangen af 1998.

Vi mener derfor, at arbejdet skal gøres ordentligt i kommissionen, og vi ser ingen grund til, at dette forslag her skal inddrages, og derfor afviser vi det fremsatte forslag.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (DF):

Jamen man er i sin gode ret til at afvise et forslag, sådan er demokratiet nu engang skruet sammen.

Men det, der bringer mig herop, er, at når jeg sidder og hører sådan en tale, som fru Anni Svanholt holder, så er den bestemt ikke i overensstemmelse med de taler, som jeg for eksempel hører mange SF-byrådsmedlemmer holde rundt omkring i landet og også i byrådsalene, hvor jeg selv sidder sammen med en SF'er. Der var egentlig to, men de kunne ikke rigtig finde ud af det sammen, så nu er der kun én tilbage. Men de taler utrolig meget om det nære samfund, decentralisering og hele tiden nærheden.

Det er det, vi vil med forslaget. Alle amtsopgaver skal i høj grad lægges over til kommunerne, og de er i stand til at løse dem. Og skulle der være nogle mindre kommuner, der måske ikke kunne løse de opgaver, der kommer ude fra amterne, så er man velkommen til at arbejde sammen over kommunegrænserne. Der er ingen, der siger, det betyder en ny kommunalreform.

Vores holdning i Dansk Folkeparti er klar på det kommunale område. Der skal kun ske kommunesammenlægninger i det omfang, som kommunalbestyrelserne og dermed befolkningerne selv ønsker det.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Jeg ved jo ikke, hvor hr. Nødgaard kommer, og hvilke SF'ere han hører på. Jeg har givet udtryk for SF's politik her. Og det, man fra Dansk Folkepartis side lægger op til, er jo alle mulige konstruktioner, selvejende institutioner og selskabsformer, eller at opgaverne skal ind under staten. Det er bestemt ikke udtryk for nogen form for decentralisering. Det er ren centralisering, og det ønsker vi ikke.

Vi vil meget gerne se fordomsfrit på det resultat, som Opgavekommissionen kommer frem med og derefter træffe vores beslutninger.

Vibeke Peschardt (RV):

Man kan jo sige, det er et forslag, der vil noget, når man tænker på, hvad Opgavekommissionen beskæftiger sig med. Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet kan blive enige om at nedlægge amterne, og i bemærkningerne til deres forslag gør de så opmærksom på, hvordan strukturen skal være fremover. Jeg vil godt sige, at hvis det var lige så nemt at sidde i Opgavekommissionen, som det er at skrive sådan et forslag sammen, så var det let.

Jeg vil godt sige: Det er ikke nogen let opgave. Tommetykke papirer vælter ind over bordet, og det viser jo, at skal man virkelig gå det her efter i sømmene og ned i detaljen, så kan man naturligvis ikke lige springe til og nedlægge amterne. Og der skal heller ikke herske nogen som helst tvivl om, at det vil Det Radikale Venstre ikke.

For det første er og bliver amternes hovedopgave sygehusvæsenet. Efter vores mening skal sygehusvæsenet være decentralt, og det skal være politisk styret. Det har det nu været siden 1970, og det mener vi sygehusvæsenet har haft godt af. Det har nemlig i de sidste snart 15 år betydet, at sygehusenes udgifter har kunnet styres ved indførelse af rammestyling, som selvfølgelig har givet nogle problemer, men på den anden side også har gjort, at sygehusvæsenet økonomisk har klaret sig.

Vi er ret overbevist om, at hvis man lod selskaber eller læger, eller hvem det nu kunne være, styre sådan noget i selskabsform, ville man overhovedet ikke opnå den samme effektivitet som den, man kender i dag. Det er ikke det samme som at sige, at sygehusvæsenet ikke vil forandre sig, for det tror vi i Det Radikale Venstre at det vil.

Jeg skal ikke komme nærmere ind på det, men vi har gjort os nogle studier her for ganske nylig, og vi er ret overbevist om, at der vil ske noget på det sygehusområde inden for de næste 10 år. En ting er i hvert fald sikker for os, og det er, at de usynlige grænser omkring amterne med tiden vil blive ophævet.

Man ser det allerede nu: samarbejdet tre, fire amter imellem om brug af større sygehuse. Man går altså sammen for at få det til at nå sammen, og det synes vi er en udmærket idé.

Vi kan ikke støtte forslaget.

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten kan ikke støtte dette forslag, og det er selvfølgelig ikke, fordi vi er tilfredse med den måde, det fungerer på i dag ude i amterne, hverken når man ser på det demokratiske engagement omkring et amt, som helt klart er for ringe de fleste steder, eller når man ser på, hvordan opgaverne rent faktisk løses, for det er heller ikke noget, vi er vildt imponeret over. Derfor er vi sådan set indstillet på at diskutere forandringer.

Ud over det, der nu er fremme med Opgavekommissionen, som vi selvfølgelig deltager i, ja, så skulle vi også prøve at eksperimentere med demokratiet f.eks. på sygehuse, som er amternes største opgave. Hvordan demokratiserer vi ledelsen på de enkelte sygehuse, hvordan sørger vi for at inddrage både brugere og personalet mere direkte i ledelsen af sygehusene, så vi ad den vej demokratiserer så tæt på institutionen, så tæt på borgerne som muligt?

Det tror vi er den rigtige vej, og derfor er det ikke nogen god vej at begynde at nedlægge amterne. Vi er ret sikre på, at hvis man gør det, så vil ret mange opgaver blive flyttet opad.

Hvis man f.eks. tager det storkøbenhavnske område og ser på, hvordan det er gået, netop fordi der ikke er nogen amtsstruktur til at bære de fælleskommunale opgaver, som andre steder ligger i amtsregi, ja, så har vi altså i dag et Hovedstadens Sygehusfællesskab, der er udemokratisk, og som gennemfører ting, som vi bestemt ikke kan erklære os enige i. Vi har set, hvordan vi på en lang række andre planlægningsområder har en utilstrækkelig struktur i det storkøbenhavnske område, som gør, at tingene er flyttet op i et Ørestadsselskab eller er flyttet over i et andet regi, først og fremmest med større indflydelse og direkte engagement fra statens side, og det har heller ikke gavnet demokratiet på nogen måde.

Så vi mener, at det er en rigtig skidt ting, når man ønsker at udvikle demokratiet lokalt, hvis man nedlægger amterne. Vi er bestemt ikke tilfredse med den måde, som amterne fungerer på i dag, men vi er altså imod forslaget.

Addi Andersen (CD):

Der skal ikke herske tvivl om, at CD gerne ser opgavefordelingen mellem stat, amter og kommuner lavet om. Der er en række problemer på især sundhedsområdet, der ikke løses tilfredsstillende, men der er langt fra at konstatere, at det nuværende system ikke fungerer optimalt,

til at sige, at amterne er hovedårsagen til problemerne i den offentlige service. Og bare at nedlægge amterne løser altså ikke problemerne.

Dansk Folkeparti og Fremskridtspartiet vil måske i al deres hastværk erstatte en problematisk struktur med andre problemer. Der er nedsat et udvalg, der skal se på opgavefordelingen og strukturen mellem stat, amter og kommuner, og det virker ikke seriøst at gå i gang med at nedlægge amterne, før vi har fået belyst, hvordan vi kan gøre tingene bedre.

CD har nogle ønsker til den fremtidige struktur, der også berører amterne og kommunerne, hvis de ikke løser problemerne på sundhedsområdet, og det gælder ikke mindst indsatsen for de psykisk syge. Men det er at gå for vidt blot at nedlægge amterne her og nu uden at have en fornuftig og gennemtænkt erstatning for det nuværende system.

Derfor kan CD ikke støtte forslaget.

Poul Nødgaard (DF):

Der er jo ikke så meget, der tyder på, at dette forslag kommer igennem, men der er dog noget, der tyder på, at den Opgavekommission, der nu udfører sit arbejde, og som jeg i øvrigt selv er medlem af, måske kunne finde ud af at løse denne opgave.

Hvis nu man forestillede sig, at et stort antal opgavekommissionsmedlemmer netop kunne pege på, at opgaverne kunne løses andre steder, så skulle det være overvejende sandsynligt – måske lige bortset fra Venstre, der hårdnakket står på, at amterne skal bevares – at der var andre partier, der ville kunne se det.

Vi vil så gerne – nu er Danmark medlem af EU – sammenligne os med det store Europa og en lang række andre lande. Det er sikkert også udmærket. Så vil jeg godt spørge om, når man i andre lande, lad os tage f.eks. Tyskland, har offentlige enheder, som kan klare sig med et niveau for 3-4-5 millioner mennesker, hvad er det så, der gør, at i man et lille kongerige som det danske med 5 millioner indbyggere skal have alt den niveauopdeling?

Hvis man spørger befolkningen, er der i realiteten ikke ret mange, der kan forstå, hvorfor vi skal have tre offentlige niveauer. Det er der ikke. Prøv selv på vælgermøder og lignende at spørge om det, og held tiden vil pilen pege hen imod at få amterne nedlagt, også blandt socialdemokratiske vælgere. Dem taler man da heldigvis også med en gang imellem. Mange af dem er jo meget fornuftige, og de kan godt se det uholdbare i det her.

Så får man gang på gang stillet det spørgsmål: Hvad med sygehusene? Det vil jeg også gerne give et svar på i debatten i dag, for sygehusene er og bliver amternes største opgave. Der er vi af den opfattelse i Dansk Folkeparti, at det kunne udmærket løses ved, at de enkelte kommuner styrede amterne på statens vegne efter nogle bestemte retningslinjer med en sygehuschef og eventuelt en lokal bestyrelse af en eller anden art.

Man må jo ikke glemme, at før 1970, da vi fik kommunalreformen, var sygehusene jo i hvert fald i min kommune, Ringsted, henlagt under Ringsted Kommune, der styrede dem. Så ved kommunalreformen blev de overført som en af de opgaver, amterne skulle have. Og sådan kunne man blive ved at overføre den ene opgave efter den anden.

En af de ting, der jo irriterer befolkningen ganske kolossalt, i hvert fald dem, der bliver ramt af det, er jo land- og byzonenloven. Den administreres i øjeblikket af amterne, endskønt en enig kommunalbestyrelse kan vedtage et eller andet med en tilladelse, der skal gives af en eller anden art lige fra SF til Dansk Folkeparti. I min kommunalbestyrelse kan man være udsat for, at amtet underkender en sådan afgørelse, uanset hvor fornuftsbetonet den end er. Det kalder jeg altså i den grad at undertrykke det kommunale selvstyre.

Men der er jo ingen grund til her i dag at forlænge debatten i det uendelige. Der er indgået en eller anden – kan vi fornemme – underhåndsaftale om, at den her debat skal være kort, og at vi skal videre til næste sag på dagsordenen, så vi vil heller ikke i Dansk Folkeparti forlænge debatten.

Vi vil bare slå fast, at det er en mærkesag for os, det er en hertesag for os og for det danske folk, at vi får nedlagt amterne og dermed går over til to offentlige niveauer i et forholdsvis lille land som Danmark. Det vil vi fortsat kæmpe for, og så vil vi i øvrigt i Opgavekommissionen gøre vores yderste for, at det lykkes via Opgavekommissionens arbejde at overbevise også dette Folketings flertal om, at Danmark kan styres på andre måder end den, der blev fastsat ved kommunalreformen i 1970.

På et andet tidspunkt skal vi også tale om noget, der reelt vedrører det her, selv om det ikke er det, forslaget handler om. Det er statsamterne, som vi også meget gerne ser nedlagt. Vi mener, at statsamternes opgaver, bl.a. skilsmissegager, udmærket kan udføres på de enkel-

te dommerkontorer i byerne, således at når folk har familieretlige sager om deres børn, samkvemsret og lignende, kan de gå til den lokale dommer og få ordnet disse ting. Man skal ikke fare til en stor amtsby, hvor man dårlig nok ved, hvor amtsgården ligger.

Så med disse ord vil jeg sige, at vi fortsat vil kæmpe helhertet for, at Danmark får en anden struktur, og jeg håber og tror på, at Opgavekommissionen vil vise vejen. Det vil vi i Dansk Folkeparti arbejde for.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil godt sige tak for debatten, og jeg vælger faktisk at tage de faldne ord som udtryk for, at de tanker, vi har, kan bruges i Opgavekommissionen, og når og hvis man nogen sinde bliver færdig, er der nogle af partierne herinde, der vil se velvilligt på et forslag lignende vores.

Fru Vibeke Peschardt nævnte, at det var meget, meget svært at sidde i Opgavekommissionen, for det væltede ind med dynger af papir, og hvis det var så let som det, vi beskrev i vores bemærkninger, var det ingen sag. Det er egentlig så let, hvis man tør tage springet, og som sagt: I har vores forslag til inspiration i Opgavekommissionen.

Vores begrundelse for at komme med forslaget igen og igen er selvfølgelig, at Danmark har sådan cirka 5 millioner indbyggere. Rigtig mange af de hovedstæder, vi har både her i Europa og andre steder, har det dobbelte indbyggertal, og dér kan man rent faktisk klare sig med én struktur.

Det, vi mener, er, at vi skal have nedlagt amterne og omstruktureret den offentlige sektor, så opgaverne overføres til to organer. Vi har jo faktisk fået bygget en fjerde på, for vi har EU, så selve forslaget er mere aktuelt, end det har været nogen sinde. Det, vi ønsker, er altså kommune, stat og så EU, for det må vi jo acceptere.

Vi mener, at den offentlige sektor skal svare til det, andre lande har. Der er ingen tvivl om, at når vi har tre strukturer, kommune, amt og stat, så er det en medvirkende årsag til, at vi har så mange offentligt ansatte i forhold til andre. Jeg kan citere her fra Politiken den 15/9 96:

»Den offentlige sektor vokser fortsat, mens det går tilbage for Danmarks største eksport erhverv, industrien. Fra første kvartal 1987 til første kvartal i 1988 er antallet af offentligt ansatte øget med 18.000 personer. Samtidig viser de nyere tal for industrien en beskæftigelsestilbagegang på 10.000 ansatte ...«

Det vil altså sige, at samtidig med at der er 18.000 flere ansatte i den offentlige sektor, så er der 10.000 færre ansat i de produktive erhverv. Vi mener altså, at en af årsagerne til det er det treleddede system. Jeg har siddet i både kommune og amt og Folketing. Jeg har endda siddet alle tre steder på en gang, og jeg ved, at masser af sager behandles først i kommunen og derefter i amtet. Det er selvfølgelig hovedsagelig sager som zonesager, men så sandelig også meget inden for både undervisning og socialvæsen.

Vi mener rent faktisk, at der er belæg for, at vi kunne undvære den ene af de tre instanser, vi har. Det vil ikke bare gavne den private sektor, det vil også spare offentlige udgifter. Vi kan se amtsskatten hopper op til 10,5 pct, og den stiger konstant år efter år. Det er selvfølgelig ikke bare til administration, men det er bl.a. til administration og til overadministration.

Men jeg siger i hvert fald tak for debatten, og jeg vejrer sådan set en del morgenluft. Der var jo flere, der var positive, når først Opgavekommissionen bliver færdig. Desværre ved vi, hvor sådan nogle kommissioner og sådan nogle ting som regel ender: De ender som regel i en eller anden syltekrukke. Der bliver udskrevet valg, så bliver man ikke færdig osv. osv., og så går den i glemmebogen. Men tak for debatten.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Til hr. Aage Brusgaard: Det er nu at se så mørkt på Opgavekommissionen. Det var ikke min mening at kommentere den negativt. Jeg sagde bare, problemerne er så komplicerede, at de papirmæssigt kommer til at fylde meget.

Så var der nogle andre ting, jeg godt lige ville kommentere i hr. Aage Brusgaards sidste indlæg her, og det var det med, at det treleddede system har gjort Danmark til et overbureaukratisk sted at være. Det mener jeg hr. Aage Brusgaard tager fuldstændig fejl af. Hvis hr. Aage Brusgaard vil analysere, hvem de offentligt ansatte er, så vil han finde ud af, at langt, langt størsteparten af dem er ansat, vil jeg sige, i det, der hedder plejeindustrien. Det er altså pasning af børn og pasning af gamle, drift af hospitaler osv. osv. Det er virkelig mange mennesker, der er beskæftiget der. Det skyldes jo bl.a., at kvinderne er kommet på arbejdsmarkedet, og det tror jeg ikke de agter at forlade. Alle de opgaver, der tidligere blev løst af dem hjemme, bliver nu løst af det offentlige, og sådan mener vi det må være.

Der var noget, jeg glemte at sige i mit første indlæg; nu ved jeg ikke, om jeg har tid til det? Det har jeg ikke.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Jeg kan faktisk godt lide, at når man siger noget, man ikke har dokumenteret, at så man bliver spurgt igen for at dokumentere det, for det er jo der, vi får sandheden frem. Derfor vil jeg godt citere ordret med hensyn til de offentligt ansatte, for det er jo i hvert fald ikke bare noget, Fremskridtspartiet kommer med:

»Ser vi på nogle af de øvrige OECD-lande, konstaterer vi, at Danmark har 164 offentligt ansatte pr. 100 beskæftigede i fremstillingsvirksomhed, hvorimod Holland f.eks. har 74 og Tyskland 52 offentligt beskæftigede pr. 100 beskæftigede i fremstillingsvirksomheden.«

Der står videre i oversigten fra 1993 fra Dansk Industri:

»Holland og Tyskland er lande, Danmark gerne sammenligner sig med. Tallene viser, at disse og en række andre lande i langt højere grad end Danmark har forstået at prioritere landenes produktive og afkastgivende områder, der trods alt er det sted, indtægterne kommer fra. Det er forkert prioritering, der vil betyde en fortsat mindre velfærd og social tryghed i Danmark.«

Det er altså en konstatering af, at Danmark har betydelig flere ansatte i forhold til industri-ansatte end de lande, vi normalt sammenligner os med.

(Kort bemærkning).

Vibeke Peschardt (RV):

Jamen jeg tror helt sikkert, at hr. Aage Brusgaard har ret i de talcitater, han læser op her, men det, jeg sagde, var faktisk også noget helt andet.

Jeg sagde, at når Danmarks tal for offentligt ansatte er anderledes, så er det, fordi de danske kvinder er på arbejdsmarkedet i meget højere grad, end de er i de lande, som hr. Aage Brusgaard her ønsker at sammenligne os med, og det betyder, at nogen skal løfte deres opgaver, og det er altså i Danmark den offentlige sektor.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr.

B 66:

Forslag til folketingsbeslutning om generel kommunal hjemmel til oprettelse af et korps af parkeringskontrollører.

Af Tommy Dinesen (SF) m.fl.

(Fremsat 26/11 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Trafikministeren (Jan Trøjborg):

Efter beslutningsforslaget opfordres regeringen til med virkning fra den 1. januar 1997 at give alle kommuner hjemmel til oprettelse af parkeringskorps i medfør af færdselslovens § 122 a. Ifølge denne bestemmelse har justitsministeren nu af trafikministeren fået bemyndigelse til helt eller delvis at overføre parkeringskontrollen fra politiet til en kommunalbestyrelse.

Jeg skal i den anledning oplyse, at regeringen som udgangspunkt er positiv over for at gøre den eksisterende ordning permanent og udvide den. På nuværende tidspunkt må regeringen dog afvise forslaget under henvisning til den igangværende evaluering af forsøgsordningen med kommunal parkeringskontrol i Københavns og Frederiksberg Kommuner. Denne evaluering foregår i et samarbejde mellem flere berørte myndigheder, herunder Trafikministeriet, Justitsministeriet og politiet. Først når evalueringen er tilendebragt, kan der tages endelig stilling til ordningens fremtid.

Forsøgsordningen med kommunal parkeringskontrol i Københavns og Frederiksberg Kommuner har, som forslagsstillerne ganske

rigtigt bemærker, nu løbet i en årrække, nærmere bestemt siden § 122 a trådte i kraft den 1. januar 1992. Jeg gør dog opmærksom på, at det i forarbejderne til bestemmelsen var forudsat, at der i første række skulle tilvejebringes hjemmel for etablering af kommunal parkeringskontrol, altså alene i Københavns og Frederiksberg Kommuner. Desuden omtaler forarbejderne en passende prøveperiode på mindst 2 år, hvorefter det skal tages op til overvejelse, hvorvidt ordningen også skal gælde i andre kommuner, og disse overvejelser er altså i gang.

Der er tale om et omfattende materiale, som skal gennemgås, og flere problemstillinger, der skal overvejes, ligesom flere forskellige berørte myndigheder som nævnt deltager i evalueringen. Af denne grund kan der ikke efter regeringens opfattelse allerede med virkning fra 1. januar 1997 gives alle kommuner hjemmel til at oprette parkeringskorps i medfør af færdselslovens § 122 a.

Erling Christensen (S):

I Socialdemokratiet har vi ikke svært ved at forstå, at mange kommuner står i kø for at få lov til at oprette deres egen parkeringskontrol og dermed selvfølgelig indkassere de mange rare parkeringsafgiftskroner. København har efter forslagsstillerens oplysninger fået ca. 93 mio. kr. netto i kommunekassen.

Når trafikministeren oplyser, at prøveperioden for Københavns og Frederiksberg endnu ikke er vurderet og evalueret, er det meget forståeligt og må også være det for forslagsstillerne. Det er jo mange penge, der skal flyttes rundt mellem mange kommuner, Justitsministeriet og politiet, og så er det for øvrigt også sådan, at der skal findes en løsning på eventuelle retssikkerhedsproblemer i den anledning. Men de problemer tager SF sig slet ikke af i deres forslag.

Inden vi laver en hovsaløsning på dette område, bliver vi nødt til i det mindste tilnærmelsesvis at vide, hvad det er, vi taler om. Man har godt nok haft 4 år til at lave beregninger, men jeg kan godt forestille mig forskellige løsninger, som også skal forhandles. Skal pengene dutes? Skal overførsler ske fra den enkelte kommune? Skal pengene blot indgå i kommunekasserne, eller skal de bruges til bestemte formål? Så er der for øvrigt også de problemer, jeg nævnte om retssikkerheden.

I Socialdemokratiet ser vi frem til, at trafikministeren snart bliver færdig med evalueringen af prøveperioden i København og Frederiksberg,